

GÖTEBORGS UNIVERSITET
LITTERATUR, IDÉHISTORIA OCH RELIGION

RKT140 Religionsvetenskap, examensarbete för kandidatexamen, 15 hp

Shinto i Meiji regimens Japan
En studie av religionens påverkan på politiken

Shinto in the Meiji regims Japan
A study of religions influence on politics

Författare: Oskar Tinnert
Handledare: Clemens Cavallin
Ämne: Religionshistoria
Termin: HT09

Sammanfattning

Syftet med uppsatsen är att se hur Shinto påverkade och blev påverkad av en politisk struktur. Undersökningens analys har gjorts på Japans konstitution, Meiji Konstitutionen, från slutet av 1800-talet fram till 1945, och på *"The Imperial Rescript on Education"*.

Frågeställningarna är;

- På vilket sätt har uttolkning och tillämpning av Meiji Konstitutionen och *"The Imperial Rescript on Education"* påverkat Shinto?
- På vilket sätt har uttolkning och tillämpning av Shinto påverkat Meiji Konstitutionen och *"The Imperial Rescript on Education"*?

En textanalytisk metod har gjorts på de två primärkällorna, för att besvara frågorna.

Det som framgår i analysen är att konstitutionen påverkade Shinto. Som exempel placerades kejsaren som en helig centralgestalt. Religionsfrihet garanterades i konstitutionen. Det kringgick man genom att göra Shinto till en statsreligion, Statsshinto. Exempelvis placerades Statsshinto, till en början med i ett Shintodepartement och senare i två departement i olika byråer. Shinto fick på så sätt tillgång till ekonomiska resurser genom skattemedel.

Militärtjänstgöring infördes även för Shintopräster, som spred Statsshinto i militären och i det växande Japanska imperiet.

"The Imperial Rescript on Education" har också påverkat Shinto. Rescriptet var till för att lära de unga i Japan vikten av att hålla de gamla japanska traditionerna vid liv. Syftet var att skydda grundlagen. Detta påverkade Shinto eftersom de kunde använda Rescriptet, som en grund för propaganda mot västerländska ideologier och religioner.

Shinto har påverkat, Konstitutionen, i de tre artiklarna man kan relatera till kejsaren. Konstitutionen byggs upp kring kejsaren och kejsaren får sin auktoritet genom Shinto. Det religiösa i Rescriptet är att kejsarens ätt, härskade i himlen och på jorden och att Shinto värnade om de japanska traditionerna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Innehållsförteckning	3
1. Inledning, syfte, metod	4
2. Syfte, frågeställningar, metod och material	4
2.1 Frågeställningar	4
2.2 Metod och material	4
2.2.1 Avgränsning	6
2.3 Begrepp	6
2.4 Tidigare forskning	7
3. Bakgrund	8
3.1 Japans historia	8
3.1.1 Japans tidiga historia	8
3.1.2 Nara perioden	9
3.1.3 Heian perioden	11
3.1.4 Kristendomen 1549	12
3.1.5 Shogunatet 1603 – 1868	12
3.1.6 Perrys svarta skepp 1853	13
3.2 Meiji restaurationen och Statsshinto	13
3.3 Konstitutionen	14
3.4 ”The Imperial Rescript on Education”	16
3.5 Statsshintos struktur	16
4. Undersökning	18
4.1 Analys av konstitutionens artiklar	18
4.1.1 Kejsaren	18
4.1.2 Folket	22
4.1.3 Staten och finanserna	25
4.2 Analys av ”The Imperial Rescript on Education”	26
4.3 Analys av texterna	28
5. Diskussion	30
6. Sluttsats	31
6.1 Reflektioner	31
7. Källförteckning	33
7.1 Internetrelaterade källor	33
7.2 Litteraturförteckning	33
7.3 Bilaga	35

1. Inledning

Den japanska religionen Shintoism är en inhemsk religion från Japan, som har levt i symbios med religioner, som kommit utifrån som, Buddhism och Konfucianism. Även kristendomen introducerades i Japan, av Jesuiter i mitten av 1500-talet. I det tidiga Japan stod shintoismen i bakgrunden för den mer aristokratiskt populära buddhismen. Med kejsar Meiji och hans restauration så fick shintoismen en upphöjd plats som statsreligion. Det som är intressant att undersöka är Meiji regeringens konstitution och politik, hur den har påverkat shintoismen och hur shintoismen påverkat konstitutionen mellan 1868-1945. Och på vilket sätt tolkningar av politiska texter kan påverka en religion, och hur en religion kan tolkas för att validera en politisk text.

2. Syfte, frågeställningar, metod och material

2.1 Frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att se hur Meiji Konstitutionen har placerat shintoismen i konstitutionens artiklar och hur författaren till *"The Imperial Rescript on Education"* har påverkat Shinto, och tvärtom hur shintoismen påverkat konstitutionen och hur shintoismen använt Rescriptet. Den slutsats som kommer ur analysen ska helst kunna peka på de enskilda delarna och texterna i sin helhet och ge ett svar på hur shintoismen har integrerats i politiken och hur politiken har integrerats i Shinto.

- På vilket sätt har uttolkning och tillämpning av Meiji Konstitutionen och *"The Imperial Rescript on Education"* påverkat Shinto?
- På vilket sätt har uttolkning och tillämpning av Shinto påverkat Meiji Konstitutionen och *"The Imperial Rescript on Education"*?

2.2 Metod och material

För att besvara frågeställningarna kommer en kvalitativ textanalys göras på de två primärkällorna, *"The Meiji Constitution"*, skriven av Kazuhiro, och *"The Imperial Rescript on Education"*, skriven av Inoue Kowashi. Textanalysen görs utifrån boken *"Metodisk mångfald: utforskningen av en religiös text"* som är skriven av Ingrid Sälid Gilhus.¹ Denna artikelserie används för att den ger insyn i flera användbara metoder som går att använda för

---

1 Kraft och Natvig 2006:89

att analysera en text. Ingrid Sälid Gilhus menar; att kritiska perspektiv ofta har en avslöjande karaktär, exempelvis mot maktmissbruk, övergrepp och religiös diskriminering.² Om vårt mål är att ta en utgångspunkt i en text som den föreligger, är den också ett faktum att den hela tiden förhåller sig till andra texter, säger hon. Detta fenomen kallas intertextualitet. Texter snackar” med varandra i ett ljudlöst samtal, ord och meningar i en bok kan skiljas och igenkännas i andra böcker.³ Texter producerar meningar som förhåller sig till andra texter. Men de skapar även en egen mening genom användandet av symboler i meningarna. Detta har gjort att en text kan tolkas på olika sätt.⁴

Primärkällorna i undersökningen kommer att analyseras noggrant, för att se om det finns några artiklar i konstitutionen som binder samman den och ”*Imperial Rescript on Education*”. Genom att kritiskt analysera texten i artiklarna och hitta de orden i texten som har ett religiöst symbolvärde och jämföra dem med shintoismens traditioner kommer ett resultat att genereras. När analysen av primärkällorna gjorts, kommer sekundärkällor användas för att få en insikt i den grundläggande shintoistiska tanken så att frågeställningarna kan besvaras.

För att kunna besvara frågeställningarna kommer analysen att fokusera på olika artiklar i ”*The Meiji Constitution*” och kopplingen till innehållet i ”*The Imperial Rescript on Education*”. Genom att undersöka dessa, utreds det om det finns element som är religiösa och hur texterna isåfall formar sig kring dem. Efter att ha fått fram ett resultat i analysen, framförs en slutsats om shintoismens var ett viktigt element i den japanska politiken och samhället.

En engelsk översättning av primärkällorna kommer att användas. Artiklar citerade i uppsatsen går att finna genom fotnoter i botten på varje sida. Även citat från sekundärkällor kommer att användas i bakgrunden. Tidigare forskning kring Statsshinto har varit en viktig källa i analysen. De har varit användbara för att förstå politiken bakom texten och för att få kunskap om konstitutionen och religionen, i Japan under senare delen av 1800-talet. Basfakta om Japan har använts som sekundärlitteratur.

Svårigheterna som har uppkommit i och med detta arbete, har varit få och har gått att lösa. För

---

² Kraft och Natvig 2006:89

³ Kraft och Natvig 2006:94

⁴ Kraft och Natvig 2006:95

att nämna en svårighet, är att det inom religionsvetenskapen inte finns någon omfattande litteratur kring den japanska religionen om man jämför med kristendomen och de andra västerliga religionerna. Trots att kvantiteten har saknats så har kvaliteten på den tillgängliga litteraturen varit förvånansvärt hög. Böckerna som använts har innehållit ett stort referensbibliotek, nyare forskning har refererat tillbaka till äldre forskning. Det andra problemet är språket. Böckerna har varit på engelska och är antingen översättningar eller forskningsprojekt. Problemen kan vara att de inte är korrekt tolkade. Kvaliteten i litteraturen motbevisar sådana farhågor.

2.2.1 Avgränsning

Vissa avgränsningar har varit nödvändiga att göra för att hålla nere arbetet till en rimlig nivå. Avgränsningen i analysen inriktat sig på perioden 1868-1945, den så kallade Meiji restorationen och efterföljande årtionden, fram till Andra Världskrigets slut 1945. Uppsatsen inriktar sig huvudsakligen på shintoismens roll i politiken och endast flyktigt berörs betydelsen av den japanska buddhismen, kristendomen och konfucianismen.

I uppsatsen används två primärkällor, ”*The Meiji Constitution*” och ”*The Imperial Rescript on Education*”, detta för att avgränsa huvudfrågorna. Från analysen av primärkällorna, kommer slutsatsen besvara frågeställningarna.

2.3 Begrepp

I frågeställningarna finns det två ord som behöver förklaras, Konstitution och Shintoism.

En konstitution⁵ är en samling artiklar som utgör den stiftade författningen. Enligt *Nationalencyklopedin* härstammar ordet från latinets *constitutio* som betyder stadgad ordning. I detta dokument kan man finna de föreskrifter som gäller alla medborgare. En författning⁶ är en av behörig myndighet utfärdad, generellt förpliktande föreskrift. Ordet täcker både lagar som har skapats av riksdagen och förordningar, som riksdagen beslutar.

Enligt *Encyclopedia Britannica*⁷ är shintoismen Japans inhemska och ursprungliga religion

---

5 Nationalencyklopedins internetupplaga.

http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=229241&i_word=konstitution

6 Nationalencyklopedins internetupplaga.

http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/jsp/search/article.jsp?i_sect_id=178160&i_history=1

7 Encyclopedia Britannica internetupplaga, <http://search.eb.com.ezproxy.ub.gu.se/eb/article-9105864>

som byggs kring skyddsandar och gudar, en naturreligion. Shinto betyder ordagrant ”The way of the Kami”. Ordet kom till för att skilja den ursprungliga religionen från buddhismen under 600-talet. Det finns ingen officiell grundare och inte heller några officiella heliga texter. Statsshinto i sin tur är en utbrytning från det sammansatta Shinto-buddhistiska ideal som fanns innan Meiji restaurationen. Statsshinto innehåller bara tron på den shintoistiska teologin och hade stark påverkan på politiken.

2.4 Tidigare Forskning

Ämnet är mindre studerat än många av de större religionerna, som exempelvis kristendomen. Det finns inte ett lika stort utbud av litteratur om ämnet Shinto, som det finns kring de så kallade världsreligionerna. Den forskning som finns, kretsar ofta kring samspelet mellan Buddhism och Shintoism och hur den har utvecklats i symbios, genom århundraden. Ofta kan man hitta högkvalitativ information i böcker som t.ex. ”*The history of religion in Japan*” skriven av Joseph M. Kitagawa eller ”*Japanese Religion*” av H. Byron Earhart, men informationen fördjupar sig inte i det teologiska perspektivet, utan inriktar sig på det historiska bakom utvecklingen av de japanska religiösa systemet. Om Meiji eran och dess utveckling finns det en större informationsbas. Mycket kretsar kring andra världskriget och vad som ledde till att Japan valde att gå med i detta krig. Politiken och kulturen som påverkade beslutet. Här finns olika perspektiv från forskningen som har studerat religionens påverkan. Böcker som ”*Kamikaze*” av Albert Axell och Hideaki Kaze, och ”*Shinto and the State*” skriven av Helen Hardacre nämner olika delar av den shintoistiska tanken som påverkat politiken. Även de tidigare nämnda böckerna ger viss information.

Om relationerna mellan Shinto och Meiji staten har Helen Hardacre skrivet i boken ”*Shinto and the State*”. Den beskriver den utvecklingen Shinto hade under Meiji perioden och hur den användes av staten. Boken ger en inblick i de olika kampanjer där staten använde Shinto och en bild av hur Shinto finansierades och hur kraftigt religiositeten ökade under perioden.

Konstitutionen omnämns i de flesta historiska böcker om Japan, och i några böcker finns själva konstitutionen. Boken som valts som primärkälla, ”*The Meiji Constitution*” skriven av Kazuhiro, tar upp bakgrunden kring konstruktionen av denna konstitution och har även i sitt appendix konstitutionen i sin helhet, vilket analysen inriktats på. Konstitutionen är den största politiska skriften och en av de viktigaste för att legitimera kejsaren som härskare och

modernisera den japanska politiken. Jag har inte hittat någon forskning som inriktar sig direkt på att undersöka konstitutionens relation till Statsshinto.

”*The Imperial Rescript on Education*” omnämns även i litteraturen om Meiji perioden. Den omnämns ofta vid namn, men det saknas fördjupningar i de böcker jag har använt mig av. Texten är inte mycket längre än en halv A4 sida, trots detta finns en stor innehållsmässig koppling till det man kan finna i konstitutionen. Rescriptet skapades för att vara en motvikt mot alla de nya idéer och traditioner som importerades till Japan, från Europa och USA. Där konstitutionen är ett regelverk för den japanska staten, är Rescriptet ett öppet brev till varje medborgare och undertecknat av kejsaren. Rescriptet användes som en etisk och moralisk text i Japan. Det skickades ut till grundskolor och andra läroverk och alla fick läsa det.

3. Bakgrund

För att förstå händelserna under Meiji restaurationen, måste man känna till Japan och Shintos historia. I bakgrunden ger jag en sammanfattning av hur shintoismen och Japan har utvecklats, kejsar Meiji makt och styre, och tiden fram till Andra Världskriget .

3.1 Japans historia

3.1.1 Japans tidigaste historia

De första säkra skrifterna om Japan kommer från den kinesiska boken ”*The history of the Kingdom Wei(Kina)*”, som kom ut runt 300 e.v.t.,⁸ som talade om ett land i mitten av havet. Landet kallades Yamatai och var ett kungadöme. Japan gav på den tiden viss tribut till Kina och härskarna Wei och började även grunda bosättningar och baser på den koreanska halvön. Beskrivningen av Yamatai kartlägger landets struktur som kretsar kring den shamanistiska religionen, som då fanns i Japan. Den centrala figuren i samhället var helare eller shaman, som i skriften, ”*The history of the Kingdom Wei(Kina)*” är en kvinna vid namn Jimmiko. Enligt skriften är deras ledarstruktur, i motsats till många andra kulturer, uppbyggt kring en kvinna. Den matriarkala strukturen ges ytterligare bevis på efter Jimmikos död. En maktkamp startar om den ledande positionen och den man som sitter vid makten en tid blir avsatt och ersätts av en kvinna. Det är från den perioden man kan finna en liknande religion som shintoismen.

---

8 Kitagawa M Josef 1990:4

Det är tack vare ett gemensamt moralperspektiv(etos), som man tolkar religionen under 300-talet e.v.t. som Shintoism. Ordet Shinto betyder ”The way of the Kami⁹ or Gods”. Den tidiga shintoismen var väldigt ospecificerad som teologi¹⁰. Den hade ingen bestämd etik och inriktade sig på att både personer och objekt skulle ses som kamis. Invånarna i Japan tog för givet att de var en del av kosmos och att även materiella objekt omkring dem var det. Man kan karakterisera den tidiga shintoismen på två sätt.

- Den stora tacksamheten till ”kamis” som skyddade folket och hjälpte dem, och hoppet om renande från fysiska och mentala fel.
- De flesta religiösa ritualer, förutom de som gjordes i hemmet, under den tidiga shintoismen kretsade kring heliga träd eller stenar. ”Kamis” i dessa ritualer hade inga specifika namn, utan var regionala skyddsandar.

Det är även under den tidiga shintoismen som familj och klanidentiteten blev viktig och olika familjer hade egna skyddsandar som de vördade.

Redan i det tidiga Japan och i shintoismen hade kejsaren en central plats. Det är ifrån den första kejsaren Jimmu, som var släkt med den högsta gudinnan Ameterasu, som kejsardynastin härstammar och det var runt dem som den centrala Shinto-kulten byggdes. Kejsarens makt var uppbyggd runt hans gudomliga nådegåva som han hade tack vare sin närhet till den kejsarliga ”kamin” Ameterasu och som ledaren över Japans mäktigaste klan¹¹. Detta kan man återfinna i många andra religioner t.ex. Egypten under faraonerna, och likt dem så var kejsaren ofta hårt bunden till de ritualer som krävdes av honom. Kejsaren vaktade de heliga regalierna (svärdet, spegeln och juvelerna, som hade getts av Ameterasu) och utförde religiösa ritualer för att landet skulle blomstra. Han kommunicerade med ”kamis” för att berätta om saker som hade hänt, och få veta vad som krävdes av honom, ofta genom drömmar och uppenbarelse. Dessa ritualer tog kejsaren seriöst även när buddhismen blev statsreligion. Många trodde att misstag under ritualer eller andra religiösa tillställningar kunde orsaka olycka. För att skydda sig, landet och folket mot detta var väl artikuleringar och korrekta uttalanden viktiga, på grund av tron att ritualerna gav skydd, och slarviga meningar och ord kunde bringa olycka.¹²

3.1.2 Nara perioden

---

9 Kamis är beteckningen på andar, naturväsen och gudar i den japanska shintoismen.

10 Kitagawa M Josef 1990:13

11 Kitagawa 1990:17

12 Kitagawa 1990:18

Redan innan Nara¹³ perioden startade år 710 e.v.t., i och med att Nara blev huvudstad i det Japanska imperiet, var Japans religiösa kultur redan under förändring. Hundra år tidigare hade Prins Shotoku¹⁴, under sin regeringstid, inrättat ett ”multi-religiöst system” för att bibehålla makten åt kejsaren. Det var i och med detta system som buddhismen fick in en fot i Japan och det kejsarliga hovet, där shintoismen tidigare varit ensam. Det var Shotoku som skapade det många kallar den första japanska konstitutionen. I konstitutionen kan man finna artiklar som framhåller den buddhistiska traditionen. Shotoku var även den förste kejsaren som vid sin död lät begravas i en buddhistisk begravningsceremoni. I och med den buddhistiska traditionens inslag i det kejsarliga hovet kom den shintoistiska traditionen att stå i bakgrunden. Kejsaren höll sig fortfarande till traditionerna att vakta de heliga shintoistiska regalierna och utföra riterna. Med det inflytande den kinesiska kulturen fick i Japan så var shintoismen tvungen att utvecklas, för att överleva. Även om buddhismen var stark inom hovet, så var shintoismen fortfarande stark hos det vanliga folket ute på landsbygden. Där buddhistiska tempel skapades och verkade, fanns ofta en shintoistisk befolkning och helgedomar. Buddhismen utvecklades och accepterade detta.

Även andra former av religioner och filosofier började att accepteras mer, om än motvilligt, i det japanska samhället. Redan i och med Prins Shotoku så började Konfucianism användas som ett rättsnöre i den japanska politiken för att göra landet mer stabilt. Analyser som har gjorts på Prins Shotokus konstitution medger att det finns buddhistiska influenser, men att mycket av innehållet är konfucianistiska tankar.¹⁵ Konfucianismen användes under denna tid som en moralisk grund för politik och samhälle. Konfucianismen fanns både inom hemmet och i det offentliga livet. En av de viktigaste teserna som fördes fram var tankar som heder, mot sig själv och sin familj och att vara ärlig mot andra.

År 712 e.v.t. och 720 e.v.t. kom två viktiga shintoistiska religiösa skrifter. Något olika till formen var *Kojiki*¹⁶ och *Nihonshoki*, arbeten om myter och traditioner. De två böckerna tar fram två viktiga saker i den tidiga shintoismen. Dels det gudomliga och hur Japans folk skapas, och myter, med närheten mellan ”kamis” och invånarna. Redan i dessa texter kan man se kärleken till naturen. De bygger vidare på de traditioner som var viktiga för det japanska folket, familjegemenskapen och tron på kejsarens helighet. De används som en bekräftelse av

---

13 Kitagawa 1990:22ff

14 Earhart Byron 2004:53-55

15 Earhart Byron 2004:53

16 Earhart 2004:34

Meijiregimens mening, att kejsaren var av gudomlig ätt, vars linje är obruten genom generationerna. Den tidigare, *Kojiki*¹⁷, var en sammanfattning av äldre texter, som sedan försvunnit, och muntliga traditioner. Verket var uppbyggt som en stamtavla som härledde olika klaner till olika "kamis". *Kojiki* struktur bygger vidare på den kinesiska kulturen som då var populär. Verket skapades för att legitimera kejsaren släktskap med gudarna, liksom de gjorde i Kina. *Kojiki* fick ett svalt mottagande från klanerna på grund av att den inriktade sig till stora delar på det kejsarliga huset och inte deras egna släkter och *Nihonshoki*¹⁸ skapades för att göra alla nöjda.

Under Nara perioden, 710-794 e.v.t., var religionen även politisk. Prästerna, både inom Shinto och Buddhism, var ofta inblandade i politiska maktspel och olika grupper hade olika "kamis", beroende på samhällsklass. Nara periodens kejsare höll sig till den tradition som hade funnits i århundraden och utförde de shintoistiska traditionerna.

Buddhismen spred sig alltmer och delade på sig i olika traditioner och grupper. I och med att den fick mer inflytande så förstod de buddhistiska prästerna att det var omöjligt att utplåna den djupa naturreligionen, som fanns i Japan och med tiden så började shintoismen och buddhismen att smälta samman. Ett exempel är talesättet "Föds in i Shinto, dö som buddhist"¹⁹. Oftast så tas ett nyfött japanskt barn till en shintoistisk helgedom och välsignas, men när man dör så begravs man enligt buddhistiska traditioner. I många av templen och helgedomarna kan man se olika tributer till antingen buddhismen eller shintoismen. Vid många buddhistiska tempel, t.ex. det vid Mount Heiji så brukade och brukar buddhistiska munkar stanna vid shintoistiska helgedomar och be.²⁰

3.1.3 Heian perioden

Heian perioden²¹ (781 e.v.t.) var en period då konsten och arkitekturen byggde vidare på religionen. Mer utstuderade och vackra monument skapades i helgedomar. Även om Heian härskarna tolererade alla religionen så fick buddhismen även under denna period en mer framskjuten roll. Shintoismen utvecklades genom att skapa ritualer för förfäder till familjer. Förfäderna var viktiga i både den shintoistiska och buddhistiska kulten. Det var under den

---

17 Littleman Scott 2002:38

18 Littleman Scott 2002:39

19 Reader 1991:7

20 Reader 1991:7

21 Kitagawa 1990:45

perioden och i och med de två buddhistiska kulterna Tendai och Shingon som Shinto och Buddhism skapade ett mönster, där de existerade tillsammans som Ryoubo-Shinto. Man började använda sig av konfucianismen och astronomi för att förklara saker. Tack vare Tendai- och Shingonskolorna förändrades även shintoismen så att det ibland sågs som ”kamisarna” var ”väktare av Buddhas lag”.

3.1.4 Kristendomen 1549

I och med att européer²² upptäckte Japan så kom även kristendomen in i den japanska kulturen genom missionärer från Jesuit-orden 1549, men missionen fick aldrig något direkt fäste i den japanska religiösa kulturen.²³ Kanske på grund av att den monoteistiska kristendomen inte passade med det polyteistiska Japan. Japan var redan då i omvälvning och på väg mot ett regimskifte, som ledde till att Japan stängde sina dörrar för väst.

3.1.5 Shogunatet 1603-1868

När kejsarmakten föll till förmån för shogunatet och Tokugawa regimen²⁴ så startades en förändring av landet. Kristendomen, eller Kirishtan på japanska, blev förbjudet med dödsstraff. Detta var början på en politisk styrd religionstanke och en barrikadering av Japan från resten av omvärlden. För att stadfästa sin makt och hålla fast vid den, utfärdade Tokugawa regimen olika dekret, vilket t.ex. ledde till att alla invånare var tvungna att vara skrivna till ett buddhistiskt tempel. Slutet av Tokugawa perioden var präglad av shogunatets inkompetens och korttidslösningar på problem. Det var i denna tid som olika individer började sträva efter att återställa den kejsarliga makten. Det var på grund av dessa tankar och shogunatets inkompetens som Shinto började ”återupplivas”, med hjälp av tänkare som Degushi Noboyoshi och Yoshikawa Koretaru²⁵. Olikt den tidiga Shinto som var byggd kring lokala ”kamis” för familjen och klanen, var den nya Shinto under återuppväckningen, en Shinto starkt präglad av andra religioner. Shintoismen fick alltmer utrymme i den japanska kulturen via de stora tänkarna som använde Shinto tillsammans med sin egna troslära, såsom konfucianismen genom Confucian Shinto och buddhismen genom Buddhistisk Shinto. Shinto kom även att spela en större roll inom litteraturen. Antingen genom skolböcker, där klassiker omnämnde Shinto eller genom poesi och romantisk litteratur.²⁶ Den shintoismen som kom att

---

22 Kitagawa 1990:132

23 Earhart 2004:128

24 Kitagawa 1990:147

25 Kitagawa 1990:169

26 Kitagawa 1990:169

präglade Meiji perioden kom till genom det moraliska perspektivet som Tokugawa regimen hade.

3.1.6 Perrys ”Svarta skepp” 1853

Metoden som fick Japan att öppna sina gränser fick ett stort inflytande på den nationalistiska politiken. Japan började följa under 1900-talet. När Kommendör Matthew C. Perry ankrade utanför Uraga 1853 med sina ”svarta skepp” var det inte genom en fredlig politik som Japan än en gång öppnades för resten av världen²⁷. Perry hotade med att brandbomba den kejsarliga huvudstaden Tokyo, om inte Japan öppnade sina gränser. En metod som idag kallas kanonbåtsdiplomati. Japan vågade inte sätta emot. Detta var en av de händelser som fick Japan att känna sig underlägset och särbehandlat av väststaterna.

3.2 Meiji restaurationen och Statsshinto

Från och med 1867 var Kejsar Meiji härskare över Japan²⁸. Ett år senare föll shogunatet till förmån för kejsarmakten och Meiji restaurationen, dels på grund av Japans öppning mot omvärlden, dels för att Tokugawa shogunatet och deras feodala politik inte var lika stark och många av adeln kände att det var tid att modernisera och reformera ekonomin och politiken.²⁹ I och med den nya makten kom nya förändringar. Japan påbörjade en omfattande ombyggnad i moderniseringens tecken och restaurationen var ett faktum. Regeringen var uppmärksam på omvärlden och lärde sig av den. I och med restaurationen kom en omorganisering av medicin, post, bank, militär och andra institutioner³⁰ att göras efter västerländsk stil. Regeringen var väldigt snabb med att tvätta bort stämpeln som ett avskilt och traditionsbyggt land. Kvinnor uppmuntrades att utbilda sig och alla var tvungna att gå i skolan. Japan var från och med Meiji perioden och framåt väldigt inriktade på att vara med i toppen av det världsliga, västerländska politiska spelet. Genom att komma ikapp de västliga makterna som industriland och militärmakt försökte Japan göra sig ett namn. I takt med att européer koloniserade större delar av Asien, så expanderade även Japan. De ockuperade och koloniserade Okinawa och Taiwan från Kina, efter de Sino-japanska kriget och genom att besegra Ryssland i det Russo-japanska kriget blev landet en stormakt³¹.

Kejsar Meijis död 1910 skapade oro i det Japanska imperiet. Alltmedan de fortsatte att följa

---

27 Axell & Kase 2005:30

28 Nationalencyklopedins internetupplaga.

http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=253867&i_word=Meiji

29 Kitagawa 1990:179

30 Kitagawa 1990:185

31 Kitagawa 1990:189

sin politik mot omvärlden var landet mitt uppe i en inre maktkamp. Olika grupper slogs om makten. Även naturen verkade vända sig mot Japan. Jordbävningar, som t.ex. den 1923 som höll på att förstöra hela den nationella ekonomin³². Det var under 1920-talet som den nationalism, som präglade Japan under Andra Världskriget började få fäste. Nationalismen fick även bränsle i och med motståndet mot kommunismen och att USA, det land som Japan hade öppnat sina gränser till, efter hot³³, stängde sina egna gränser mot Japan och införde ett handelsembargo. Det var denna nationalism som fick Japan att gå med i Andra Världskriget och anfälla USA. Att Japan hamnade i kriget på Tysklands sida, berodde dels på att USA stödde Kina och var den ledande stormakten i Ostasien. En annan anledning kan ha varit att de kände sig orättvist behandlade av USA, efter att USA infört en lag som gjorde att japanska medborgare inte längre kunde immigrera till Amerika.³⁴ Man var även starkt beroende av olika naturresurser, som inte finns i Japan. USA var en konkurrent om naturtillgångarna i Ostasien.

3.3 Konstitutionen

Meiji konstitutionen togs i bruk den 29 november 1890³⁵. Det är en serie av 76 artiklar som tar upp landets lagar och förordningar. I och med att kejsar Meiji blev den officiella makthavaren 1868, efter över tvåhundra års shogunat så skedde omvälvande förändringar i Japan. Meiji regeringen insåg tidigt att de måste ta efter många av de västerländska traditionerna och skapa nya lagar. Dessa lagar kom att påverkas av västerländska konstitutioner. Meiji konstitutionen var framförallt lik den som fanns i Tyskland vid denna tidpunkt.

Konstitutionen påverkades av den resa som leddes av Iwakura Tomomi³⁶. Tomomi och hans medresenärer besökte länder som USA, England, Tyskland och gjorde även kortare besök i t.ex. Sverige. Under resan så anammade folket den västerländska traditionen och bytte ut de traditionella japanska kläderna mot kläder i västerländskt snitt. De övade också in västerländsk etikett. Det finns en väldigt intressant bild i boken ”*The Meiji Constitution*” som visar ambassadören Iwakura och hans fyra vice ambassadörer. De fyra vice ambassadörerna är klädda i västerländsk kostym och håller varsin hög hatt i handen. Iwakura däremot är

---

32 Kitagawa 1990:195

33 Axell & Kase 2005:30

34 Kitagawa 1990:359

35 Kazuhiro 2007:96

36 Kazuhiro 2007:1ff

iklädd traditionsenlig japansk klädsel, men har gjort en eftergift som visar att även han har börjat lära sig de västerländska sederna, då även han håller i en hög hatt. Det kan vara ett medgivande till det ideal om förnyelse och utveckling som Meiji restaurationen startade i Japan(Bilaga).³⁷ Vid återkomsten till Japan började direkt ambassadens lärdomar att utnyttjas. Ledarna i Japan hade, medan ambassadörerna var på sin tvååriga resa, fattat beslut om expanderingsplanerna som skapades revolter, som saktade ner processen, att göra om den japanska makten till en konstitutionsregering. Det var på grund av dessa planer och revolter, som det bestämdes att Ito Hirobumi som hade varit med Iwakura, än en gång skulle bege sig till Europa och djupare studera olika konstitutioner. Hirobumis³⁸ mål var redan fastställt, Tyskland. Andra västerländska konstitutioner hade försvunnit ur bilden på grund av olika skäl. Den amerikanska konstitutionen var t.ex. för liberal. Hirobumi återvände till Japan och påbörjade arbetet att reformera de nationella institutionerna och la grunden för det parlamentariska system som sedan skulle byggas upp. Det var genom dessa reformer och uppbyggnaden av en byråkrati som han lade grunden till den konstitution som sedan skulle skapas. Han förstod att ett lands nya politiska system inte kunde startas med en text, utan var tvungen att bygga upp en administration först. Ito blev själv den första ministern i administrationen som byggde upp konstitutionen. Konstitutionen var klar 1889 men togs inte i bruk av regeringen förrän november 1890.³⁹

Kejsar Meiji var både fysiskt och mentalt kapabel att ta makten som enväldig härskare, men Ito hade lagt till ett dekret i konstitutionen som hindrade den härskande kejsaren att ha alltför stor makt i det japanska parlamentet.⁴⁰

Den japanska konstitutionen är uppbyggd utifrån sju kapitel⁴¹. Varje kapitel inriktar sig på olika saker.

- Det första är helt ägnat åt kejsaren. Det är grunden för vad kejsaren får och inte får göra och vad han har bestämmelserätt över.
- Det andra kapitlet går in på vilka rättigheter och skyldigheter befolkningen har, exempelvis att betala skatt.
- Det tredje beskriver hur parlamentet är uppbyggt. I likhet med tyska och engelska

---

37 Kazuhiro 2007: Bokomslag

38 Kazuhiro 2007:60

39 Earhart 2004:167

⁴⁰ Hardacre 1989:119

41 Kazuhiro 2007:150,152,154,157,158,160

parlament är det japanska uppbyggt i två hus. Är det ett jämt röstresultat, har kejsaren utslagsrösten.

- Det fjärde behandlar vad premiärministern och hans administration har för uppgifter. De informerar kejsaren om viktiga beslut och rådgör med honom. Premiärministern måste även godkänna alla lagar som ska införas i det japanska samhället.
- Det femte tar upp hur domstolarna ska fungera.
- Det sjätte tar upp ekonomin.
- Det sjunde kapitlet reglerar vad som gäller vid förändring av parlamentet och konstitutionen.

3.4 "The Imperial Rescript on Education"

Ett år efter att konstitutionen skrivits under, utkom en halvt A4 brev, underskrivet av kejsaren, som påverkade den religiösa friheten, utan att ens beröra religiösa frågor i sitt innehåll.⁴²

Rescriptet skapades för att vara en motvikt mot alla de nya idéer och traditioner som importerades till Japan, från Europa och USA. Rescriptet skrevs av Inoue Kowashi och han skrev det, under förutsättningar att det inte skulle kunna användas som ett politiskt dokument. Det skulle inte skrivas med en konfucianistisk eller västerländsk syn, och fick inte hindra folk att leva enligt konstitutionens artiklar. Alla skulle ha rätt till sin egna religiösa tro.

Rescriptet användes som en etisk och moralisk text i Japan. Det skickades ut till grundskolor och andra läroverk och alla fick läsa det. Det skapade en känsla av samhörighet i det japanska samhället och en samhörighet till Shintoprästerna, i synnerhet. De som vägrade att lära sig texten eller fann det felaktigt, hängdes oftast ut i pressen och förlorade på olika sätt sina ämbeten eller arbeten. Det mest kända exemplet av detta var en man vid namn Urahara som hade konverterat till kristendom, som tyckte att "*The Imperial Rescript on Education*" var en fars mot det japanska samhället. På grund av detta förlorade han sin lärartjänst och kristendomen som religion försvagades mot de två andra religionerna.⁴³

3.5 Statsshintos struktur

Det var i denna restauration och modernisering som shintoismen fick sin nya roll. I och med Meiji regimens tillträde 1868 skapades nya institutioner, varav en av dessa var

---

42 Hardacre 1989:121

43 Hardacre 1989:123

Shintodepartementet. 1870 kom en doktrin som separerade den djupa samhörigheten som funnits mellan buddhismen och shintoismen. Meiji regimen tvingade den japanska befolkningen att registrera sig i ett shintoistiskt arkiv, likt Tokugawa regimen gjort tidigare med buddhismen. Regeringen stödde även att man lämnade de buddhistiska begravningstraditionerna till förmån för shintoistiska traditioner. Alla dessa förändringar gjordes för att placera kejsaren, i och med hans arv från Ameterasu, som den obestridda ledaren såväl politiskt som religiöst. Det var efter att separationen hade genomförts, som buddhismen förbjöds helt 1871. Mark som tillhört buddhistiska tempel i århundraden konfiskerades och präster avsattes och blev en del av befolkningen. Talesättet ”Föds in i Shinto, dö som buddhist” motsades och endast shintoistiska traditioner var tillåtna⁴⁴. Men den bannlysningen av buddhismen 1871 kunde inte fortsätta i och med den japanska konstitutionens artikel om rätten till religionsfrihet⁴⁵.

Den Shintoism som understöddes var inte en religion. Statsshinto sågs som en kult⁴⁶ och inte en religion. Den religiösa Shinto var istället förbehållet det som skulle kallas ”Sektshinto”. Det Statsshinto eller Helgedomsshinto ledde till var en minskning av de shintoistiska traditionerna och prästernas arbete. Stödet till shintoistiska begravningssceremonier togs bort 1882, då shintoistiska präster förbjöds att utföra dessa ceremonier. Statsshinto blev en mer organiserad tradition, som placerades i olika departement för att skötas därifrån.

Den hjälp Shinto fick under början av Meiji regeringen minskade drastiskt i början av 1880-talet⁴⁷. Shintodepartementet som hade varit ett av de största departementen blev nedgraderat, bytte namn och underordnades i byråer. Prästerskapet som kände sig missförstådd av regeringen, sökte sig till lokalbefolkningen. Det skapades många viktiga helgedomar under denna tid.

Runt 1905⁴⁸ fick Shinto ett nytt uppsving, tack vare framgångarna i det Russo-japanska kriget, som stärkte nationalismen. Denna gång tack vare att teologiska tankar från förr slagit rot. Det var allmänt accepterat att kejsaren var en i en lång linje av kejsare som härstammade från den kejsarliga ”kamin” Ameterasu. Tankarna att den kejsarliga personen var gudomlig,

---

44 Kitagawa 1990:189

45 Kazuhiro 2007:153

46 Shimazano 2005:1079

47 Hardacre 1989:23

48 Hardacre 1989:24

gav shintoismen och dess prästerskap möjlighet att utveckla religionen. Shinto gjorde sig alltmer känd genom att förena olika helgedomar och att vara mer aktiv i utbildningssystemet. Det religiösa livet influerades av den politiska makten och genom Russo-japanska kriget kom ”ärofullt döda krigare” att spela en stor roll, och de tillbads i några av landets viktigaste helgedomar. Den religionsfrihet som nämns i konstitutionen följdes inte och förtryck av andra religiösa sekter förekom.

Under Andra Världskriget⁴⁹ var Statsshinto och den shintoinspirerade propagandan viktig för den japanska nationalismen. Den slog fast att kejsaren var en gud i människoskepnad och i många av tidens skolböcker projicerade en bild att Japan var överlägsen resten av världen. Statsshinto var både en religion och ett politiskt verktyg för att föra fram viktiga argument för att stärka Meiji regeringens maktambitioner. Shintoismen favoriserades på grund av mytologin kring kejsaren. Den var en viktig del för att få folk att tänka att kejsaren inte var en politiskt enväldig härskare, utan att det fanns grund till hans makt även i det spirituella.

4. Undersökning

Textanalysen görs från de två primärkällorna, ”*The Meiji Constitution*” och ”*The Imperial Rescript on Education*”.

Konstitutionen består av 72 artiklar och är uppdelad i sju olika kapitel. För att få ett resultat av frågeställningarna ”På vilket sätt har uttolkning och tillämpning av Meiji Konstitutionen och ”*The Imperial Rescript on Education*” påverkat Shinto? och ”På vilket sätt har uttolkning och tillämpning av Shinto påverkat Meiji Konstitutionen och ”*The Imperial Rescript on Education*”? görs en utförlig analys på de olika artiklarna och texten i Rescriptet.

4.1 Analys av konstitutionens artiklar

4.1.1 Kejsaren

Meiji Konstitutionen är uppdelad i sju kapitel, varav de första artiklarna handlar om kejsaren. I det första kapitlet kan man hitta rätt starka argument som styrker att konstitutionen påverkats av Shinto, som religion. Den första artikeln⁵⁰ lyder: ”*The Empire of Japan shall be reigned over and governed by a line of Emperors unbroken for ages eternal*”. Översatt till svenska

---

49 Hardacre 1989:25

50 Kazuhiro 2007:150

blir det: ***”Kejsardömet av Japan ska råda och härskas över, av en linje av Kejsare, obruten för evigt”***. Kejsarens släkt är den enda ätten som har rätt att sitta på tronen och styra landet. Konstitutionen etablerar kejsaren som en centralgestalt alla samlas kring. Man kan även se religiösa aspekter, framförallt i orden ***”unbroken for ages eternal”***. De ger en bild av att kejsaren tillhör samma ätt som den första kejsaren, som härstammar enligt de gamla traditionerna från ”kamin” Ameterasu. Artikeln har inslag av Shinto traditioner, säkerligen för att stärka den och legitimitera politiken. De två främsta inslagen är kejsaren och hans ätt som i den shintoistiska traditionen härstammar från gudarna och att kejsarätten ska fortsätta vara de enda som får styra Japan.

Den andra artikeln⁵¹ är vanlig att finna i en politisk struktur med monarki. Den lyder: ***”The Imperial throne shall be succeeded to by Imperial male descendants, according to the provision of the Imperial House law.”*** Grovt översatt till svenska så är det bara manliga släktingar till kejsaren som kan bestiga tronen efter hans död. Man skulle kunna tro att detta är kopplat till en religiös mening, om man tittar på kulturer i västvärlden, framförallt den kristna, med ett patriarkaliskt samhälle som har formats genom religionens påverkan. Motsägelsefullt så var en av de första kända härskarna i Japan, enligt källorna, en kvinna. Det som gör att den artikeln i konstitutionen känns mindre Shintopåverkad är att den högsta religiösa guden i Shinto är gudinnan Ameterasu. Artikeln kan ha influerats av västerländska observationer eller genom inblandning av andra religiösa kulturer, som Buddhism eller Konfucianism, som var starka i Japan innan Meiji restaurationen.

Den tredje artikeln⁵² är kort, men betydelsefull för just den här undersökningen. ***”The Emperor is sacred and inviolable.”***, vilket betyder att kejsaren är helig och oantastlig. För att granska den här artikeln, undersöks orden helig och oantastlig och meningen läses i sin helhet. Att han är oantastlig kan jämföras med en diplomatimmunitet. Om han gör något fel, exempelvis bryta mot någon av landets lagar, är han immun mot straff. Ordet helig i artikeln, slår fast att kejsaren är helig. Men är det som en präst eller som en Gud i människogestalt? Kejsaren är den person i Japan som har högst rang i den shintoistiska ordningen⁵³. Det är han som är överstepräst för Ameterasu och som tar hand om rikets ritualer. Eftersom konstitutionen skrevs innan det Russo-japanska kriget, kan artikeln inte avsett de nya tankarna

---

51 Kazuhiro 2007:150

52 Kazuhiro 2007:151

53 Hardacre 1989:24

om att kejsaren var en levande gud⁵⁴, som föddes med den militära nationalismen. Men artikeln i konstitutionen passar bra in på dessa tankebanor, mest på grund av att texten är kort och koncis.

Nästa artikel, som delvis är intressant för frågeställningarna, är artikel 6⁵⁵. Den deklarerar att det endast är kejsaren som kan godkänna en lag och att den ska tillämpas. Kejsaren hade makt att antingen avslå eller acceptera ett lagförslag. Det lagsystem som infördes i och med konstitutionen och uppbyggnaden kring den, förde även med sig förändring. Tidigare hade systemet kretsat kring hushållstraditionen med dess ”kamis”, men för att fortsätta moderniseringen, byggdes den japanska traditionen kring både hushållstraditionen och en västinspirerad familjetradition.

Artikel 10⁵⁶ tar upp kejsarens rätt att bestämma om, hur de olika delarna av statsadministrationen ska organiseras och vilka löner olika grupper ska ha. Kejsaren har alltså rätt att omorganisera de departement som han känner behöver förändras. Statsshinto var under Meiji perioden inte längre en religion, utan en slags kult som användes av Meiji regeringen för att främja sina politiska mål. På grund av den religionsfrihet som konstitutionen och Ito Hirobumi⁵⁷ ansåg viktig för att skapa ett harmoniskt rike, framfördes Statsshinto som ett mer kultinspirerat system. Man placerade den i olika departement beroende på behoven. År 1900 placerades Statsshinto som två byråer i Hemdepartementet och Husdepartementet. Byrån, dedikerad till religionen, flyttade tre år senare till departementet för utbildning, medan byrån som hade hand om helgedomarna stannade i Husdepartementet. Statsshinto gynnades även av de edikt som olika departement under kejsaren delade ut. T.ex. så var ett av de viktigaste edikten ”*The Imperial Rescript on Education*”⁵⁸ till viss del gynnande för Shinto, i utbildningen av ungdomar. Ediktet ger en förklaring på varifrån undervisningen kommer från början och ger en bild av kejsarna som skapade Japan, som män att vörda. Den tar även upp att om en nödsituation uppstår, ska man ”offra” sig själv till staten, och utnyttjas. Genom att på så vis värna och upprätthålla kejsartronen, som symboliserar himlen och jorden.

Under Meiji perioden var Japan inblandade i tre stora krig. Det första, Sino-japanska kriget

---

54 Kitagawa 1990:203

55 Kazuhiro 2007:150

56 Kazuhiro 2007:151

57 Kitagawa 1990:212

58 Hardacre 1989:24

1894-1895 och det Russo-japanska 1905. Det andra Sino-japanska kriget pågick, när Japan anslöt sig till Andra Världskriget. Dessa krig kunde endast startas av kejsaren, enligt den 13 artikeln⁵⁹. Kejsaren hade totalitär makt att starta krig och bestämma när fred skulle utlysas. Det var också han som var den som hade överbefälet över alla Japans trupper i ett krig. Under det första Sino-japanska kriget var det inte Statsshinto som spelade den största rollen av religionerna, utan buddhismen. Det var under den tiden som Statsshinto ändrade sig och hävdade att Kejsaren var viktigare än folket⁶⁰. Detta uppstod allteftersom Japan hann ifatt andra nationerna och ville hålla fast vid sitt nationella arv. Det var under denna tid som nationalismen började växa och misstankar mot oliktankande, såsom kristna, ökade kraftigt till en närmast fientlig stämning. Redan innan kriget hade Statsshinto följt en linje att kejsaren var av en gudomlig ätt, men efter vinsten i det Russo-japanska kriget, som gjorde Japan till en stormakt, slogs detta fast och de som motsade sig det kunde straffas. I krigets efterdyningar kom Shintopräster alltmer att synas i det vanliga livet. Prästerna fick en bättre utbildning och inflytande i utbildningssystemet⁶¹ med hjälp av statliga bidrag. Shintoismen användes även som ett verktyg för att trycka ner olika sekter som inte höll sig inom regeringens system. Allt som kunde tolkas som anstötligt mot den shintoistiska mytologin kunde användas mot dessa sekter. Regeringen gjorde detta för att skydda det nya systemet och lät ingen komma med nya idéer. Det var tack vare det Russo-japanska kriget som två viktiga helgedomar fick en allt större betydelse. Yasukuni helgedomen⁶², som skapades 1889. I helgedomen kan man finna namnen på alla japaner inskrivna, som dött i krig. Även kontroversiella individer som dömdes i tribunaler för krigsbrott. Bransch-helgedomen ”Nation-protecting”, tillägnades alla de män som hade dött hjältemodigt i strid för Japan. Men det var först i det andra Sino-japanska kriget och Andra Världskriget som kejsaren krigsförklaringar, hade störst inverkan på Japans religioner. Shinto påverkade kriget. Det producerades masspropaganda kring kriget, framförallt om kejsaren och hans arv. Människor ”offrades” i kriget, som exempelvis Kamikaze piloterna. Kamikaze⁶³ betyder översatt från japanska ”guds vind” och var självmordsbombare. Ideologin som hade byggts kring det ärofulla att tjäna sitt land ända in i döden, gavs ny form med dessa piloter. De kraschade sina plan mot militärfartyg och skapade en psykisk oro hos motståndarna. Oräkneliga japanska sjömän, soldater och andra unga män var fast beslutna att dö för sitt land, för att sedan, som

---

59 Kazuhiro 2007:152

60 Kitagawa 1990:231

61 Hardacre 1989:25

62 Axell & Kase 2005:32

63 Axell & Kase 2005:55

de trodde bli ”*einrai*” eller skyddsandar i Japan. I ett krig mot en överlägsen fiende, slogs japanska styrkor på det enda sättet de kunde. Amiraler, generaler, vanliga meniga anammade vad den japanska regeringen kallade ”själv-mordshjältar” och blev hedrade i Yasukuni helgedomen. Japan hamnade i underläge och emot militärens vilja, valde kejsaren att skydda Japan från mer förstörelse, efter att den andra atombomben fallit över staden Nagasaki. Detta innebar slutet för den långa Meiji eran, som hade fått den administrativa Statsshinto att blomstra. Kejsaren avsåg sig alla anspråk, av att vara en ättling till gudarna och den följande amerikanska ockupationen gav religionsfrihet i landet. Ingen religion fick då längre vara statsstödd.

Detta första kapitel i konstitutionen är helt tillägnat Kejsaren av Japan. Konstitutionen slår fast att kejsaren är av gudomlig ätt och ska behandlas som en helig gestalt i landet. Han är överstepräst, statsöverhuvud och överbefälhavare. Han är grunden, som resten av konstitutionen bygger på.

4.1.2. Folket

Det andra kapitlet i konstitutionen handlar om folkets rättigheter och skyldigheter. De första två artiklarna inriktar sig på, vad som gör en individ till en japansk medborgare och vad de har rätt till för arbete. I den tredje, artikel 20⁶⁴ tar man upp den japanska militärtjänsten. Denna skyldighet gällde män och många var militärer på grund av Japans expansionspolitik. Detta omfattade även Shintopräster. De som gjorde militärtjänst hade i uppgift som präster, att stärka truppernas mentala och moraliska hälsa. Vid erövringar, var det snabba att etablera nya helgedomar, som befolkningen i de ockuperade länderna blev tvungna att använda⁶⁵. Prästerna hade alltså två syften; hjälpa trupperna och missionera för att etablera statsreligionen vid erövring av nya territorier.

Artikel 21⁶⁶ handlar om att alla undersåtar i det Japanska imperiet har en skyldighet att betala skatt. Detta innebär att en del av de pengar en människa tjänar går till den japanska staten, som sedan förvaltar den till olika projekt, som kommer folket tillgodo. Artikel 21 syftade till att en fungerande infrastruktur byggdes, med hjälp av skatter, som fördelades till departementen. Bland dessa fanns byråer som arbetade med Shinto och dess helgedomar. I

---

64 Kazuhiro 2007:152

65 Hardacre 1989:38

66 Kazuhiro 2007:153

och med skatterna kunde Statsshintos struktur utvecklas och nya helgedomar kunde byggas, exempelvis Meiji helgedomen och Yasukuni helgedomen. En viss del av skatterna gick till skolväsendet och med tiden fick Statsshinto ett allt större inflytande över skolväsendet och utbildningslitteraturen.

Artikel 28⁶⁷ är en av de mest betydelsefulla artiklarna i den här undersökningen och lyder ***”Japanese subjects shall, within limits not prejudicial to peace and order, and not antagonistic to their duties as subjects, enjoy freedom of religious belief.”*** Detta betyder att alla japanska medborgare har religionsfrihet, så länge de inte stör ordningen och att de uppfyller sin skyldighet som medborgare. Den artikeln fanns med i konstitution, trots att Meiji regeringen, några år tidigare, hade förbjudit buddhismen och konfiskerat egendom från dem. Ito Hirobumi⁶⁸ menade för att passa in i den moderna världen, måste Japan visa sig öppna för nya idéer. Genom att inte verka som en religion, utan som en kult, kunde Statsshinto och regeringen gå runt konstitutionen och göra besöken vid helgedomar obligatoriska. De som inte uppfyllde dessa skyldigheter blev oftast misstänkta för att hindra staten och att bryta mot konstitutionen, som hade gett folket rätt till religionsfrihet. I extrema fall kunde religioner helt förtryckas, för att de motsatt sig den patriotiska synen, som manifesterades genom besök i helgedomar och tron på kejsaren. Under Meiji perioden finns det många fall, som bevisar religionsfriheten. Redan innan, i och med kristendomens intåg, ett par hundra år tidigare, hade det funnits misstänksamhet, och kristendomen förbjöds. Under Meiji restaurationen kom dessa misstankar åter upp till ytan. Oförstående till annorlunda kulturer och uppumpade på nationalistiskt tänkande, passade inte ett antal kulter och religioner in. Ett exempel på de eskalerande problemen mellan Statsshinto och kristendomen skedde vid en uppläsning av det *”The Imperial Rescript on Education”*. Vid uppläsningen vägrade en av de kristna ledarna att buga. Andra kränkningar av religionsfriheten gjordes genom att använda sig av den ortodoxa traditionen⁶⁹ i den shintoistiska mytologin, för att bevisa att de anklagade var för vulgära eller stötte sig mot den ortodoxa tanken. Misstankarna mot olika religioner växte i takt med att Japan blev nationalistiskt. När kristna studenter vägrade att buga för krigshjältar i Yasukuni helgedomen⁷⁰ stämplades kristna som opatriotiska och sågs på med allt större misstro. Men varför gick man omvägar runt konstitutionen för att inte bryta den, varför tog Statsshinto avstånd från begreppet religion?

---

67 Kazuhiro 2007:153

68 Kitagawa 1990:238

69 Hardacre 1989:24

70 Kitagawa 1990:246

Liksom Tokugawa shogunatet som favoriserade buddhismen, så var Meiji regimen i behov av en teologi att stödja sig på. Grunden var kejsaren och för att säkra hans plats vid makten, utnyttjade regeringen teologin. Vad var inte bättre än att ha en kejsare vars släktlinje leder tillbaka tusen år och som har släktskap med solgudinnan själv. Alla som motsade sig detta och som hade en annan teologisk/kulturell uppfattning, var faror för imperiet och faror gjorde man sig av med. Men för att följa konstitutionen var de tvungna att gå annan väg, samtidigt som de använde sig av Shinto.

I artikel 29⁷¹ står det ***”Japanese subjects shall, within limits of law, enjoy the liberty of free speech, writing, publication, public meetings and associations.”*** Vilket betyder att alla medborgare har rätt att säga och skriva vad de vill, om de håller sig inom lagen. Denna rättighet kan man också knyta till artikel 28. Vissa religiösa rörelser, som var liberala och oliktankande, publicerade saker som den japanska regeringen inte fann passande. Regeringen stoppade även publikationer som gav en dålig bild av Shinto. 1891 publicerade historikern Kume Kunitake⁷² en artikel som beskrev shintoismen som överlevarna till en primitiv kult, som tillbad himlen. Shintoistiska präster blev rasande och Kume tvingades bort från sitt ämbete på Tokyo universitet. Detta är ett exempel på ett fall som bryter mot yttrandefriheten. Kryphållet i denna artikel, som i många andra, är delen av meningen som säger att yttrandefrihet är tillåten om man följer lagarna.

I artikel 31⁷³ tas rättigheterna i kapitel 2 bort vid krig eller nationell kris. I dessa tider får det inte finnas något som stör eller kan påverka kejsaren och Japan. Nationen för den politiken de finner bäst, utan opposition. Detta betydde att under ett krig eller en nationell kris kunde Statsshinto driva sin propaganda och smutskastning mot andra religiösa yttringar, utan att bryta mot Meiji konstitutionen, om kejsaren tillät det. Om behovet av den sortens propaganda var lika stor, som politisk propaganda. Man kan se att Shinto användes flitigt under Andra Världskriget både som propaganda i vardagen och i skolväsendet, för att höja patriotismen, utan hänsyn till meningsmotståndare. Man kan jämföra denna religiösa propaganda med annan propaganda från andra krig. T.ex. Irak-kriget och kriget mot terrorism, där religionen är en del av propagandan i alla läger.

---

71 Kazuhiro 2007:154

72 Kitagawa 1990:213

73 Kazuhiro 2007:154

4.1.3 Staten och finanserna

Det tredje kapitlet⁷⁴ har ingen direkt artikel som genom analys skulle bidra till svar på frågeställningarna. Men kapitlet är i sig en fingervisning på hur parlamentet är uppbyggt och hur det fungerar. På grund av demokratin, som det nya Meiji införde, var parlamentet uppdelat i två hus, liksom det engelska parlamentet. I det ena huset var medlemmarna tillsatta av kejsaren själv, ett slags "House of Lords"⁷⁵ och i det andra "huset" var medlemmarna folkvalda. Det är kejsaren som slutligen skriver under alla lagförslag, men alla lagar som skapas, måste också godkännas av parlamentet. Det är här Shinto kan påverka och påverkas. De lagar som skapades och som var intressanta för Shinto, var först tvungna att godkännas av en majoritet i de båda husen, för att sedan kejsaren skulle godkänna den. Det tredje kapitlet tar även upp att alla medlemmar i de olika husen hade rätt ge sin syn till kejsaren, för att påverka honom i hans beslut. Ett exempel är generalernas misslyckade försök att påverka kejsaren, efter atombomberna över Hiroshima och Nagasaki, där kejsaren valde att kapitulera och genom detta avsluta Statsshintos påverkan i Japan.

Kapitel 4⁷⁶ består endast av två artiklar som behandlar vad ministrarna och riksrådet ska göra i olika situationer, efter att ha rådfrågat kejsaren. Den första artikeln, artikel 55 säger att ministrarna ska rapportera till kejsaren vad de tror är det bästa att göra i en specifik situation. I Shinto perspektivet, skulle kejsaren, efter att han hade fått råd av sina ministrar vända sig till, gudarna och där få det svar som hjälpte Japan. Artikel 56 behandlar hur riksrådet ska agera vid situationer som var angelägna för statens affärer, efter att ha bett kejsaren om råd och fått ett svar.

Det femte kapitlet⁷⁷ tar upp hur domstolar ska se ut och administreras i kejsarens namn. Den tar även upp domstolens roll i samhället och följer upp andra kapitlets artiklar om individens rättigheter och skyldigheter. Den tar upp vad som krävs för att man ska bli domare och menar att alla rättegångar ska vara offentliga, om inte annat sägs. Inget kapitel som direkt påverkat eller påverkats av shintoismen.

Den första artikeln i sjätte⁷⁸ kapitlet som har någon betydelse för den här undersökningen, är

---

74 Kazuhiro 2007:154

75 Encyclopedia Britannica nätupplaga.

76 Kazuhiro 2007:157

77 Kazuhiro 2007:157

78 Kazuhiro 2007:158

artikel 64. I den står det att allt som rör ekonomi måste godkännas av parlamentet. Det betyder att alla pengar som går ut till de olika departementen och administrationerna har godkänts av parlamentet. Det intressanta för Statsshinto, var att de pengarna de behövde från staten, var tvungna att godkännas av parlamentet. Man kan konstatera att under hela Meiji perioden var statliga medel viktiga för Shinto. De fick bidragen, antingen genom regeringen eller hypotetiskt från kejsarens kassa, eftersom kejsaren inte var tvungen att redovisa vad han spenderade pengar på. Pengarna för skapandet av helgedomen för Kejsar Meiji, kom från statens kassor⁷⁹ och även den propaganda Statsshinto hjälpte till att sprida under Andra Världskriget, var från dessa kassor.

Artikel 66⁸⁰ slår fast att alla kostnader som det kejsarliga huset har, ska tas från nationskassan och det behövs inget godkännande av parlamentet. Kejsaren spenderade på den tiden pengar på olika helgedomar han besökte och gynnade på så sätt Statsshinto, genom att ge kulten skattepengar från folket. Uppmärksamheten dessa besök stärkte de olika helgedomarnas rykte.

Det sista kapitlet⁸¹, kapitel sju är till för att säkra konstitutionen och dess regler som skapats genom den. Detta skyddar även de lagar som har gynnat Shinto. Inga regler kan ändras då kejsaren sitter som överhuvud, om inte konstitutionen ändras eller tas bort. Vilket hände i och med USA och västmakternas ockupation, då en ny konstitution kom ikraft i och med MacArthur administrationen.

4.2 Analys av ”*The Imperial Rescript on Education*”

I ”*The Imperial Rescript on Education*” går det att läsa:

Know ye, Our subjects:

Our Imperial Ancestors have founded Our Empire on a basis broad and everlasting and have deeply and firmly implanted virtue; Our subjects ever united in loyalty and filial piety have from generation to generation illustrated the beauty thereof. This is the glory of the fundamental character of Our Empire, and herein also lies the source of Our education.

Ye, Our subjects, be filial to your parents, affectionate to your brothers and sisters; as husbands and wives be harmonious, as friends true; bear yourselves in modesty and moderation; extend your benevolence to all; pursue learning and cultivate arts, and thereby develop intellectual faculties and perfect moral powers; furthermore advance public good and promote common interests; always respect the Constitution and observe the laws; should emergency arise, offer yourselves courageously to the State; and thus guard and maintain the prosperity of Our Imperial Throne coeval with heaven and earth.

So shall ye not only be Our good and faithful subjects, but render illustrious the best traditions of your forefathers. The Way here set forth is indeed the teaching bequeathed by Our Imperial Ancestors, to be observed alike by Their Descendants and the subjects, infallible for all ages and true in all places. It is Our wish to lay it to heart in all reverence, in common with you, Our subjects, that we may thus attain to the same virtue.

---

79 Hardacre 1989:38

80 Kazuhiro 2007:159

81 Kazuhiro 2007:160

The 30th day of the 10th month of the 23rd year of Meiji.
(October 30, 1890)⁸²

Första stycket består av tre meningar; den första säger att det är de kejsrerliga förfäderna som har skapat det kejsardöme som finns idag. De skapade det på en grund som är för evig och att grunden har gett undersåtarna en djupt förankrad dygd. Meningen pekar på, som i de första artiklarna i konstitutionen, att Japan grundats av den kejsrerliga ätten. Den är inte lika tydlig i att den kejsrerliga ätten är helig, som artiklarna i konstitutionen uttrycker, men den visar på att det japanska samhället byggs runt kejsaren. En av de viktigaste egenskaperna för en person i Japan var dygden och hederligheten. Den andra meningen handlar om undersåtarna i riket och menar att alla undersåtar i Japan, har från generation till generation varit lojala mot makten. Inga speciella religiösa indikationer, men lojaliteten till makten var väldigt viktigt i Japan under Meiji perioden, både i det politiska och religiösa utövandet, med tanke på kejsarens plats i religionen. Den tredje meningen i det första stycket, binder bara ihop de två andra och hyllar både förfäderna och de lojala undersåtarna, för att de är grunden till landets välfärd. Man menar att det här är så viktigt, att det ska vara grunden för utbildningen i Japan.

Det andra stycket går djupare in på vad som är viktigt för Japans fortsatta blomstring. Man pekar först på familjen, man ska vara hjälpsam mot sina föräldrar, bry sig om sina syskon, leva i harmoni med sin partner och vara sann mot sina vänner. Hela den första meningen, berör samhällskulturen i Japan. Man ska skydda sig som individ, men det är familjen som står i centrum, en individs handlande kan antingen ge heder åt släkten eller svärta ner familjens rykte. Hedersbegreppet är viktigt i Japan och har varit det länge. Stycket fortsätter med att uttrycka statens önskan att alla söker sig till en utbildning som passar dem, för att vara nyttiga i det Japanska imperiet och utveckla den gemensamma moralen. Den fortsätter med att man ska marknadsföra allmänna intressen och att man ska följa konstitutionen och landets lagar. Detta skulle man kunna se som ett hinder för Shinto, eftersom alla människor, enligt konstitutionen, har rätt till sin egna religiösa tro och yttrandefrihet. Med Statsshinto kringgick man detta. Den sista delen av stycket vill lära de unga att om landet hamnade i kris ska alla lojala undersåtar offra sig för Japan, för att skydda den kejsrerliga tronen både på jorden och i himlen. Man pekar på den kejsrerliga makten som både jordisk och himmelsk. Den sista meningen vill också visa på ett mer subtilt och etiskt sätt, varför de japanska undersåtarna bör offra sig själva, till skillnad från konstitutionens mer politiska framställning.

---

82 Hardacre 1989:121

Det tredje stycket menar att undersåtarna inte bara ska vara goda och trogna mot den japanska staten, utan att man även ska lära den yngre generationen, vad man själv och ens förfäder har gjort för landet och familjen. Genom detta kommer Japan att fortsätta blomstra. Man menade om man vördade och hedrade förfäderna, även de kejsarliga, skulle dagens samhälle få samma respekt, som tidigare. Det tredje stycket innehåller inga direkta kopplingar till Shinto, men det kan tolkas på olika sätt beroende på vad man vill att det ska betyda.

I alla stycken talas det om hur viktigt det är med traditioner. Man menar att den etik och dygd som man har i det nutida samhället, härstammade från det man lärt av förfäderna. Fast det inte var tänkt att främja Shinto eller Buddhism, gav *"The Imperial Rescript on Education"* båda grupperna ett tillvägagångssätt att använda Rescriptet i sin propaganda.

4.3 Analys av texterna

Som helhet är texten i konstitutionen ett verk för att skydda den japanska regeringen och kejsaren, under Meiji regimen. Kejsaren är centralgestalten och konstitutionen byggs upp runt honom. Detta kan man framförallt se på hans roll i de olika artiklarna. I 17 av dem är det han som har huvudrollen. I fem av de andra kapitlen omnämns han i sju artiklar. Eftersom konstitutionen stärker kejsaren, som man ser i det första kapitlet och i första och sjätte artikeln, där man försöker påvisa, att kejsaren är helig och härstammar från en gudomlig ätt, påverkar konstitutionen teologiskt, Shinto, eftersom det är den religion som används som grund för denna tes. Shinto får på så sätt en särställning.

Konstitutionen är konservativ och skyddar monarkin. Artiklarna är politiska och sakliga. Man kan konstatera att konstitutionen är öppen för fritt tänkande och fri religionsutövning, men samtidigt är den väldigt konservativ. Om man jämför dess politiska agenda med Statsshintos utveckling i Japan, kan man se att båda var konservativa och båda var emot ett alltför liberalt tänkande.

Konstitutionen bygger på en rangordning med att kejsaren och nationen kommer först, vars heder är ens egen och som man offra sig för. Sedan familjen som är en slags identitet i sig. Sist kommer den enskilda individen. Detta kan man även se i själva konstitutionens kapiteluppdelning. Kejsarens del i konstitution kommer först och ger honom rättigheter som

ingen vanlig medborgare har. Därefter kommer klanen och individen med lagar om rättigheter och skyldigheter.

Själva texten är individneutral. Genusperspektivet nämns endast en gång och det är vid den manliga tronföljden. I resterande artiklar används ordet ”subjects” alltså medborgare. Det verkar inte vara någon skillnad mellan kvinnor och män, vad de gäller deras rättigheter och skyldigheter, om man följer konstitutionens syfte, så säger exempelvis artikel 20 att alla medborgare kan tvingas att tjänstgöra i armén. Men det var endast män som fick göra militärtjänst. Om man ser tillbaka till den tidiga Shinto, var det ett matriarkaliskt samhälle, som med tiden och med buddhismen hjälp utvecklades till ett patriarkat. I och med denna textuppbyggnad kan man se att Meiji perioden i stort stärkte kvinnornas rättigheter i samhället.

Konstitutionens artiklar är inte influerade av någon religion när man tittar på hur de har skrivits, de är väldigt formella och bara på två ställen kan man se påverkan från shintoismen. Det är i artiklarna, ett och tre, där kejsaren framställs att komma från en ätt som varat för evigt och i tredje där han beskrivs som helig. Dessa artiklar är grundläggande för resten av konstitutionen, på grund av konstitutionens uppbyggnad. Kejsaren har en ledande roll i det japanska samhället som en helig person, som härstammar från en ätt, som härskar för evigt.

De andra artiklarna i konstitutionen innehåller inga direkta referenser till religion, förutom att alla ska få ha sin egna religiösa identitet. Men många av artiklarna kunde användas till att främja Statsshinto. Japan var med i tre stora krig under Meiji perioden. Under dessa krig så annekterades flera stora landområden, där heliga platser byggdes och där Shintopräster verkade. Även den ekonomiska delen av konstitutionen gynnade på vissa sätt Shinto. Statsshinto låg uppdelad i två olika departement och dessa fick varje år del av skattemedlen.

”*The Imperial Rescript on Education*” är skriven på ett helt annat sätt än konstitutionen. Där konstitutionen är ett regelverk för den japanska staten, är Rescriptet ett öppet brev till varje medborgare och undertecknat av kejsaren. Den gör inte som konstitutionen och delar upp de olika områdena i varsitt stycke. Den visar endast en indirekt religiös tanke och det är att kejsarna härskar såväl i himlen som på jorden och den framhåller vikten av traditioner, heder och dygd, viktiga saker i såväl Shinto som i Buddhism. Den uppmanar alla undersåtar att följa

konstitutionen och statens lagar och att offra sig för landets bästa när landet är i fara. Det var detta som gjorde att Shinto kunde bidra till att nationalismen växte fram i Japan med en stark misstro mot den västerländska civilisationen. Propaganda och fosterlandskärlek var viktiga drivkrafter i den här utvecklingen.

5. Diskussion

Centralt i undersökningen är hur Meiji regimen påverkar shintoismen. Strategin att sätta kejsaren som centralgestalt, stödde Shinto. Meiji regimens inflytande i de olika helgedomarna, blev en del av den slutliga organisationen. Den här utvecklingen ökade det nationalistiska tänkandet och fick fotfäste i den japanska politiken. Men varför blandade man in Shinto? Var shintoismen så viktig för regeringen, för att inte buddhismen eller kristendomen, kunde användas på samma sätt? Den shintoistiska traditionen, strukturen och mytologin, hjälpte regeringen att cementera de nya maktstrukturerna. Men kunde inte buddhismen varit ett alternativ? Den hade varit aristokraternas val från Shotoku och nästan hela tiden fram till Meiji restaurationen, medan shintoismen hade varit en folklig religion, utan något specifikt regelverk. Varför valde man att då institutionalisera Shinto och skapa regler och riktlinjer, för det japanska folket? En förklaring kan vara att det är lättare att politiskt utnyttja en religion som är ospecificerad som teologi, än en som redan är institutionaliserad med tydlig inriktning och grund. Buddhismen kunde inte föra fram kejsaren som den centrala gestalten. Kristendomen hade ingen möjlighet att nå samma positionen, som shintoismen hade.

Och varför fick *"The Imperial Rescript on Education"* ett så stort genomslag i undervisningen och i samhället? Den skrevs för att bevara den tradition och etik som funnits i Japan i århundraden; där heder och dygd, ställs mot västerlandets traditioner. Shintoismen och buddhismen, utnyttjade bristerna i västerlandets etik, för att främja den japanska kulturen i kampanjer. Kristendomen sågs som en främmande religion, som förstörde de japanska kulturen.

6. Slutsats

Slutsatsen är att konstitutionen har påverkat Shinto, på olika sätt. Den har inte i sig påverkat den traditionella Shinto som funnits i Japan i århundraden. Men den har påverkat den Statsshinto som skapades av Meiji regeringen, som ett medel att politiskt styra Japan efter

Shogunatet. Konstitutionen skapade en plattform för Statsshinto. Konstitutionen placerade kejsaren som central gestalt, genom att peka på att han var helig och att han härstammar enligt de gamla traditionerna från den första kejsaren. Den japanska staten var i behov av en politisk bas och ett folkligt stöd och man gynnade därför Shinto. Staten byggde nya heliga platser och att man placerade Statsshinto i två departement i olika byråer, som tilldelades statliga pengar. Kejsaren gynnade Shinto varje år genom att skänka pengar till olika heliga platser. Shintoismen gynnades även i krig. Om Japan lyckades erövra nya områden, var Shintopräster med och byggde nya heliga platser och missionerade i de annekterade länderna. Eftersom Japan har flera religiösa system, så finns det artiklar i konstitutionen som ger människor religionsfrihet, yttrandefrihet och tryckfrihet. Detta gick man runt genom att se Statsshinto som en kult, istället för en religion. I krig var det Shintos propaganda som skapade nationalismen som formades runt myten om kejsaren.

Shintoismen har inte påverkat konstitutionen på samma sätt som konstitutionen har påverkat Shinto. Som tidigare nämnts så har Shinto bidragit till att kejsarens makt permanentades. Kejsaren placerades som en central gestalt, som var släkt med gudarna och allsmäktig.

"The Imperial Rescript on Education" påverkade Shinto till viss del. Rescriptet pekar på tradition och etik, som var viktiga i den japanske kulturen. Den enda meningen i texten som kan analyseras som religiös, är den som handlar om att kejsaren härskar både på jorden och i himlen. Resten av texten är propaganda. Rescriptet var ett sätt att stoppa de västerländska traditionerna, som hade kommit in i landet, och gynna de tidiga japanska traditionerna och de inhemska religionerna. En aktiv handling som i förlängningen ledde till att nationalismen växte sig stark.

6.1 Reflektioner

Om jag skulle göra en ny undersökning skulle jag nog inrikta mig på antingen shintoismens roll i krigen, eller på religionsfriheten i konstitutionen, under Meiji perioden.

I konstitutionen kan man se hur politiska texter kan påverka en religion och hur en religion kan tolkas för att validera en politisk text.

"The Imperial Rescript on Education" är en personlig skriven text som ger insyn i vikten av

traditioner i Japan, och med kejsaren som centralgestalt. Rescriptet hjälpte till att föra fram den nationalistiska propagandan under Meiji perioden.

Genom att analysera Meiji Konstitutionen och "*The Imperial Rescript on Education*" besvarades frågeställningarna;

- På vilket sätt har uttolkning och tillämpning av Meiji Konstitutionen och "*The Imperial Rescript on Education*" påverkat Shinto?
- På vilket sätt har uttolkning och tillämpning av Shinto påverkat Meiji Konstitutionen och "*The Imperial Rescript on Education*"?

7. Källförteckning

7.1 Internetrelaterade källor

Encyclopedia Britannica:

<http://search.eb.com.ezproxy.ub.gu.se/eb/article-9048955> – House of Lords, Online 2009-10-30

<http://search.eb.com.ezproxy.ub.gu.se/eb/article-9105864> – Shinto, Online 2009-10-30

Nationalencycledin:

Konstitution

http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=229241&i_word=konstitution, Online 2009-10-30

Författning

http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/jsp/search/article.jsp?i_sect_id=178160&i_history=1, Online 2009-10-30

Kejsar Meiji

http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=253867&i_word=Meiji, Online 2009-10-30

7.2 Litteraturförteckning

Axell, Albert & Kase Hideaki, Kamikaze, Historiska Media, 2005.

Earhart Byron, H., Japanese religion, Thomson Wadsworth, 2004.

Hardacre, Helen, Shinto and the State, Princeton University Press, 1989.

Kazuhiro, Takii, The Meiji Constitution, 'international house of Japan, 2007.

Kitagawa, Joseph M, Religion in Japanese History, Columbia University Press, 1990.

Kraft, Siv Ellen & Richard J Natvig, Metode i religionsvitenskap, Pax Forlag, 2006.

Littleton, Scott, C. Understanding Shinto, Duncard Baird Publishers, 2002.

Reader Ian, Religion in contemporary Japan, The Macmillan Press LTD, 1994.

Shimazono Susumu, Journal of the American Academy of Religion, Oxford University Press, 2005.

7.3 Bilaga

Meiji Konstitutionens artiklar

Bilaga: Meiji Konstitutionens Artiklar

ARTICLE I. The Empire of Japan shall be reigned over and governed by a line of Emperors unbroken for ages eternal.

ARTICLE II. The Imperial Throne shall be succeeded to by Imperial male descendants, according to the provisions of the Imperial House Law.

ARTICLE III. The Emperor is sacred and inviolable.

ARTICLE IV. The Emperor is the head of the Empire, combining in Himself the rights of sovereignty, and exercises them, according to the provisions of the present Constitution.

ARTICLE V. The Emperor exercises the legislative power with the consent of the Imperial Diet.

ARTICLE VI. The Emperor gives sanction to laws and orders them to be promulgated and executed.

ARTICLE VII. The Emperor convokes the Imperial Diet, opens, closes and prorogues it, and dissolves the House of Representatives.

ARTICLE VIII. The Emperor, in consequence of an urgent necessity to maintain public safety or to avert public calamities, issues, when the Imperial Diet is not sitting, Imperial Ordinances in the place of law.

Such Imperial Ordinances are to be laid before the Imperial Diet at its next session, and when the Diet does not approve the said Ordinances, the Government shall declare them to be invalid for the future.

ARTICLE IX. The Emperor issues or causes to be issued, the Ordinances necessary for the carrying out of the laws, or for the maintenance of the public peace and order, and for the promotion of the welfare of the subjects. But no Ordinance shall in any way alter any of the existing laws.

ARTICLE X. The Emperor determines the organization of the different branches of the administration, and salaries of all civil and military officers, and appoints and dismisses the same. Exceptions especially provided for in the present Constitution or in other laws, shall be in accordance with the respective provisions (bearing thereon).

ARTICLE XI. The Emperor has the supreme command of the Army and Navy.

ARTICLE XII. The Emperor determines the organization and peace standing of the Army and Navy.

ARTICLE XIII. The Emperor declares war, makes peace, and concludes treaties.

ARTICLE XIV. The Emperor declares a state of siege. The conditions and effects of a state of siege shall be determined by law.

ARTICLE XV. The Emperor confers titles of nobility, rank, orders and other marks of honor.

ARTICLE XVI. The Emperor orders amnesty, pardon, commutation of punishments and rehabilitation.

ARTICLE XVII. A Regency shall be instituted in conformity with the provisions of the Imperial House Law. The Regent shall exercise the powers appertaining to the Emperor in His name.

Chapter II Rights and Duties of Subjects

ARTICLE XVIII. The conditions necessary for being a Japanese subject shall be determined by law.

ARTICLE XIX. Japanese subjects may, according to qualifications determined in laws or ordinances, be appointed to civil or military or any other public offices equally.

ARTICLE XX. Japanese subjects are amenable to service in the Army or Navy, according to the provisions of law.

ARTICLE XXI. Japanese subjects are amenable to the duty of paying taxes, according to the provisions of law.

ARTICLE XXII. Japanese subjects shall have the liberty of abode and of changing the same within the limits of law.

ARTICLE XXIII. No Japanese subject shall be arrested, detained, tried or punished, unless according to law.

ARTICLE XXIV. No Japanese subject shall be deprived of his right of being tried by the judges determined by law.

ARTICLE XXV. Except in the cases provided for in the law, the house of no Japanese subject shall be entered or searched without his consent.

ARTICLE XXVI. Except in the cases mentioned in the law, the secrecy of the letters of every Japanese subject shall remain inviolate.

ARTICLE XXVII. The right of property of every Japanese subject shall remain inviolate. Measures necessary to be taken for the public benefit shall be provided for by law.

ARTICLE XXVIII. Japanese subjects shall, within limits not prejudicial to peace and order, and not antagonistic to their duties as subjects, enjoy freedom of religious belief.

ARTICLE XXIX. Japanese subjects shall, within the limits of law, enjoy the liberty of speech, writing, publication, public meetings and associations.

ARTICLE XXX. Japanese subjects may present petitions, by observing the proper forms of respect, and by complying with the rules specially provided for the same.

ARTICLE XXXI. The provisions contained in the present Chapter shall not affect the exercise of the powers appertaining to the Emperor, in times of war or in cases of a national emergency.

ARTICLE XXXXII. Each and every one of the provisions contained in the preceding Articles of the present Chapter, that are not in conflict with the laws or the rules and discipline of the Army and Navy, shall apply to the officers and men of the Army and of the Navy.

Chapter III The Imperial Diet

ARTICLE XXXIII. The Imperial Diet shall consist of two Houses, a House of Peers and a House of Representatives.

ARTICLE XXXIV. The House of Peers shall, in accordance with the Ordinance concerning the House of Peers, be composed of the members of the Imperial Family, of the orders of nobility, and of those persons who have been nominated thereto by the Emperor.

ARTICLE XXXV. The House of Representatives shall be composed of Members elected by the people, according to the provisions of the Law of Election.

ARTICLE XXXVI. No one can at one and the same time be a Member of both Houses.

ARTICLE XXXVII. Every law requires the comment of the Imperial Diet.

ARTICLE XL. Both Houses shall vote upon projects of law submitted to it by the Government, and may respectively initiate projects of law.

ARTICLE XLI. A bill, which has been rejected by either the one or the other of the two Houses, shall not be again brought in during the same session.

ARTICLE XL. Both Houses can make representations to the Government, as to laws or upon any other subject.

When, however, such representations are not accepted, they cannot be made a second time during the same session.

ARTICLE XLI. The Imperial Diet shall be convoked every year.

ARTICLE XLII. A session of the Imperial Diet shall last during three months. In case of necessity, the duration of a session may be prolonged by Imperial Order.

ARTICLE XLIII. When urgent necessity arises, an extraordinary session may be convoked, in addition to the ordinary one.

The duration of an extraordinary session shall be determined by Imperial Order.

ARTICLE XLIV. The opening, closing, prolongation of session and prorogation of the Imperial Diet, shall be effected simultaneously for both Houses.

In case the House of Representatives has been ordered to dissolve, the House of Peers shall at the same time be prorogued.

ARTICLE XLV. When the House of Representatives has been ordered to dissolve, Members shall be caused by Imperial Order to be newly elected, and the new House shall be convoked within five months from the day of dissolution.

ARTICLE XLVI. No debate can be opened and no vote can be taken in either House of the Imperial Diet, unless not less than one third of the whole number of the Members thereof is present.

ARTICLE XLVII. Votes shall be taken in both Houses by absolute majority. In the case of a tie vote, the President shall have the casting vote.

ARTICLE XLVIII. The deliberations of both Houses shall be held in public. The deliberations may, however, upon demand of the Government or by resolution of the House, be held in secret sitting.

ARTICLE XLIX. Both Houses of the Imperial Diet may respectively present addresses to the Emperor.

ARTICLE L. Both Houses may receive petitions presented by subjects.

ARTICLE LI. Both Houses may enact, besides what is provided for in the present Constitution and in the Law of the Houses, rules necessary for the management of their internal affairs.

ARTICLE LII. No Member of either House shall be held responsible outside the respective Houses, for any opinion uttered or for any vote given in the House. When, however, a Member himself has given publicity to his opinions by public speech, by documents in print or in writing, or by any other similar means, he shall, in the matter, be amenable to the general law.

ARTICLE LIII. The Members of both Houses shall, during the session, be free from arrest, unless with the consent of the House, except in cases of flagrant delicts, or of offences connected with a state of internal commotion or with a foreign trouble.

ARTICLE LIV. The Ministers of State and the Delegates of the Government may, at any time, take seats and speak in either House.

Chapter IV **The Ministers of State and the Privy Council**

ARTICLE LV. The respective Ministers of State shall give their advice to the Emperor, and be responsible for it.

All Laws, Imperial Ordinances and Imperial Rescripts of whatever kind, that relate to the affairs of the State, require the countersignature of a Minister of State.

ARTICLE LVI. The Privy Councilor shall, in accordance with the provisions for the organization of the Privy Council, deliberate upon important matters of State, when they have been consulted by the Emperor.

Chapter V The Judicature

ARTICLE LVII. The Judicature shall be exercised by the Courts of Law according to law, in the name of the Emperor.

The organization of the Courts of Law shall be determined by law.

ARTICLE LVIII. The judges shall be appointed from among those who possess proper qualifications according to law.

No judge shall be deprived of his position, unless by way of criminal sentence or disciplinary punishment.

Rules for disciplinary punishment shall be determined by law.

ARTICLE LIX. Trials and judgments of a Court shall be conducted publicly. When, however, there exists any fear that such publicity may be prejudicial to peace and order, or to the maintenance of public morality, the public trial may be suspended by provision of law or by the decision of the Court of Law.

ARTICLE LX. All matters that fall within the competency of a special Court shall be specially provided for by law.

ARTICLE LXI. No suit at law, which relates to rights alleged to have been infringed by the illegal measures of the administrative authorities and which shall come within the competency of the Court of Administrative Litigation specially established by law, shall be taken cognizance of by a Court of Law.

Chapter VI Finance

ARTICLE LXII. The imposition of a new tax or the modification of the rates (of an existing one) shall be determined by law.

However, all such administrative fees or other revenue having the nature of compensation shall not fall within the category of the above clause.

The raising of national loans and the contracting of other liabilities to the charge of the National Treasury, except those that are provided in the Budget, shall require the consent of the Imperial Diet.

ARTICLE LXIII. The taxes levied at present shall, in so far as they are not remodeled by a new law, be collected according to the old system.

ARTICLE LXIV. The expenditure and revenue of the State require the consent of the Imperial Diet by means of an annual Budget.

Any and all expenditures overpassing the appropriations set forth in the Titles and Paragraphs of the Budget, or that are not provided for in the Budget, shall subsequently require the approbation of the Imperial Diet.

ARTICLE LXV. The Budget shall be first laid before the House of Representatives.

ARTICLE LXVI. The expenditures of the Imperial House shall be defrayed every year out of the National Treasury, according to the present fixed amount for the same, and shall not require the consent thereto of the Imperial Diet, except in case an increase thereof is found necessary.

ARTICLE LXVII. Those already fixed expenditures based by the Constitution upon the powers appertaining to the Emperor, and such expenditures as may have arisen by the effect of law, or that appertain to the legal obligations of the Government, shall be neither rejected nor reduced by the Imperial Diet, without the concurrence of the Government.

ARTICLE LXVIII. In order to meet special requirements, the Government may ask the consent of the Imperial Diet to a certain amount as a Continuing Expenditure Fund, for a previously fixed number of years.

ARTICLE LXIX. In order to supply deficiencies, which are unavoidable, in the Budget, and to meet requirements unprovided for in the same, a Reserve Fund shall be provided in the Budget.

ARTICLE LXX. When the Imperial Diet cannot be convoked, owing to the external or internal condition of the country, in case of urgent need for the maintenance of public safety, the Government may take all necessary financial measures, by means of an Imperial Ordinance.

In the case mentioned in the preceding clause, the matter shall be submitted to the Imperial Diet at its next session, and its approbation shall be obtained thereto.

ARTICLE LXXI. When the Imperial Diet has not voted on the Budget, or when the Budget has not been brought into actual existence, the Government shall carry out the Budget of the preceding year.

ARTICLE LXXII. The final account of the expenditures and revenue of the State shall be verified and confirmed by the Board of Audit, and it shall be submitted by the Government to the Imperial Diet, together with the report of verification of the said Board.

The organization and competency of the Board of Audit shall be determined by law separately.

Chapter VII. Supplementary Rules

ARTICLE LXXIII. When it has become necessary in future to amend the provisions of the present Constitution, a project to the effect shall be submitted to the Imperial Diet by Imperial Order.

In the above case, neither House can open the debate, unless not less than two-thirds of the whole number of Members are present, and no amendment can be passed, unless a majority of not less than two-thirds of the Members present is obtained.

ARTICLE LXXIV. No modification of the Imperial House Law shall be required to be submitted to the deliberation of the Imperial Diet.

No provision of the present Constitution can be modified by the Imperial House Law.

ARTICLE LXXV. No modification can be introduced into the Constitution, or into the Imperial House Law, during the time of a Regency.

ARTICLE LXXVI. Existing legal enactments, such as laws, regulations, Ordinances, or by whatever names they may be called, shall, so far as they do not conflict with the present Constitution, continue in force.

All existing contracts or orders, that entail obligations upon the Government, and that are connected with expenditure, shall come within the scope of ARTICLE LXVII.